

ESAS NO : 1987/77
KARAR NO : 1987/79

ÖZET : Sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olduğu saptanmayan suça ait davanın Adli Yargı yerinde görülmesi gerektiği hk.

K A R A R

Davacı : K.H.
Sanık : Efendi Çelik

O L A Y : 22-9-1986 günü sanığın,yasa dışı yoldan yurda giren iki İranlının köy milislerinin elinden kaçmalarına yardımcı olduğu ileri sürülerek,TCK'nun 526/1.maddesi gereğince tecziyesi istemiyle,Başkale C.Savcılığının 214-107 sayılı iddianamesi ile hakkında kamu davası açılmıştır.

Başkale Sulh Ceza Mahkemesi, 12-5-1987 gününde,esas 1986/377,karar 1987/78 sayı ile; sanığa atılı eylemin 1402 Sayılı Kanun'un 16.maddesine mümas bulunduğu gerekçesi ile,görevsizlik kararı vermiştir.

Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesi, 2-7-1987 gününde, 1987/204-187 sayı ile;sanığa atılı,yurda kaçak olarak giren iki iranlı şahsın kaçmalarına yardımcı olmak eyleminin,TCK'nun 296/1.maddesinde yazılı suçu oluşturduğu ve bu suçun sıkıyönetim ilân ve faaliyetlerine ilişkin bulunmadığı gerekçesi ile görevsizlik kararı vermiştir.

Böylece;her iki mahkemenin görevsizlik kararları arasında,2247 sayılı Kanun'un 14.maddesinde belirlenen olumsuz bir görev uyumsuzluğu doğmuş ve dosya,Diyarbakır Sıkıyönetim Komutanlığı Askeri Savcılığı'nın 14-8-1987 gün, 1987/194 sayılı yazısı ile Uyuşmazlık Mahkemesi'ne gönderilmiştir.

İNCELEME VE GEREKÇE : Türk Ulusu adına yargı yetkisini kullanan Uyuşmazlık Mahkemesi Ceza Bölümü Selahattin Metin'in Başkanlığı'nda,Adnan Hamzaoğulları,Uzel Kızılkılıç,Casim Yılmaz,Yavuz Tahsin Özgen,Önder Ayhan ve Erkan Başeren'in katılmaları ile yaptığı 28-9-1987 günlü toplantıda,geçici raportör Hakim İsmet Köker'in raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan;toplantıya,Cumhuriyet Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Bekir Mavioğlu ile Askeri Yargıtay Başsavcısı yerine katılan Yardımcı Ferhat Ferhanoglu'nun Adli Yargı yerinin görevli olduğu yolundaki sözlü açıklamaları dinlendikten sonra gereği görüşülüp düşünüldü:

Clay yerinde açıklandığı üzere Başkale Sulh Ceza Mahkemesi,sanığa atılı eylemin 1402 sayılı kanunun 16.maddesine,Diyarbakır Sıkıyönetim 1 Nolu Askeri Mahkemesi de TCK'nun 296.maddesine mümas bulunduğu gerekçeleri ile görevsizlik kararları vermişlerdir.

Mahkemeler uygulanması istenilen yasa maddeleri ile değil,eylemle bağlı olduklarından görevli yargı yerinin tespiti için,öncelikle eylemin subutu halinde hangi kanun maddesinin şumulüne gireceğinin tespiti gerekir.

TCK'nun 296.maddesinde,cezayı müstelzim bir cürüm işleyen kişiye

her türlü şekilde yardımcı olanlara verilecek ceza kaydedilmiştir.Yurt dışından bir şahsın pasaportsuz olarak yurda girmesi esasen kanunlarımıza göre bir suç olduğu gibi böyle kişilere yardım edenlerinde kanunda yazılı ceza ile tecziyele-ri gerekmektedir.

Kanunlara göre,suç sayılan bir eyleme 1402 Sayılı Sıkıyönetim Kanunu- nun 16.maddesinin tatbiki mümkün değildir.Çünkü,adı geçen maddede,sıkıyönetim ilân edilmeyen yerlerde,aslında kanunlara göre suç sayılmayan ve fakat sıkıyöne- tim ilân edildikten sonra alınması gerekli bazı tedbirlere aykırı hareket eden kişilere verilecek cezalar öngörülmektedir.Diğer bir deyimle,normal zamanlarda suç sayılmayan bazı eylemler sıkıyönetim uygulamasında suç sayılabilir duruma getirilmektedir.Oysaki,olayımızda böyle bir durum yoktur.

Öte yandan sanığa atılı suç,Başkale İlçesi'nin bağlı olduğu Van ilini de kapsamına alarak bütün yurtda 12-9-1980 günü ilân olunan sıkıyönetimden sonra ve sıkıyönetimin devam ettiği 22-9-1986 günü işlenmiştir.Ancak,1402 sayılı kanunun 15.maddesine göre bir suça ait davanın sıkıyönetim askeri mahkemesinde görülebilmesinin önkoşulu bu suçun sıkıyönetim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlenmesidir.Nevarki,incelenen dosya içeriğine göre atılı suçun sıkıyöne- tim ilânına ve faaliyetlerine ilişkin olarak işlendiği hususunda hiçbir bulgu ve kanıt mevcut değildir.

Bu nedenlerle,davanın Adli Yargı yerinde görülmesi ve Başkale Sulh Ceza Mahkemesi'nin görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekir.

S O N U Ç : Anlaşmazlığın,niteliğine göre Adli Yargı yerinde çözü- mesi gerektiğine,bu nedenle Başkale Sulh Ceza Mahkemesi'nin 12-5-1987 günlü, 1986/377-1987/78 sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına 28-9-1987 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Selahattin METİN

Üye
Adnan Hamzaoğulları

Üye
Uzel Kızılkılıç

Üye
Casim Yılmaz

Üye
Yavuz Tahsin Özgen

Üye
Önder Ayhan

Üye
Erkân Başeren

G/T.

Bu kararın Resmî gazete'de yayımı uygundur.

Başkan